

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1498/2016
18.01.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Ђорђевића, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 06.09.2016. године и 2 КВ.751/16 од 04.11.2016. године, у седници већа одржаној дана 18.01.2017. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Ђорђевића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажна решења Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 06.09.2016. године и 2 КВ.751/16 од 04.11.2016. године, тако што Врховни касациони суд, поред досуђеног износа у наведеном првостепеном решењу, окривљеном АА на име трошкова кривичног поступка **ДОСУЂУЈЕ** још износ од 135.000,00 (стотридесетпетхиљада) динара.

Образложење

Решењем Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 06.09.2016. године установљена је награда адвокату Мирославу Ђорђевићу за одбрану окривљеног АА у предмету Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 у износу од 286.500,00 динара, те је обавезана Република Србија - Основни суд у Зрењанину да наведени износ исплати адвокату Мирославу Ђорђевићу у року од 60 дана од правноснажности решења, под претњом извршења на рачун број ... који се води код „...“ ..., експозитура ...

Решењем Основног суда у Зрењанину 2 КВ.751/16 од 04.11.2016. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Ђорђевића изјављена против решења Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 06.09.2016. године.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Мирослав Ђорђевић због повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд сагласно члану 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначи правноснажна решења Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 06.09.2016. године и 2 КВ.751/16 од 04.11.2016. године, тако што ће поред трошкова кривичног поступка утврђених првостепеним решењем утврдити и трошкове одбране у износу од још 123.750,00 динара по основу накнаде трошкова кривичног поступка и у износу од 11.250,00 динара по основу састава жалбе од 12.09.2016. године, односно у укупном износу од још 135.000,00 динара, те обавезати Републику Србију - Основни суд у Зрењанину да наведени износ исплати окривљеном путем браниоца, а на терет буџетских средстава суда.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним решењима Основног суда у Зрењанину учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер су наведеним одлукама о трошковима кривичног поступка повређене одредбе члана 265. став 1. ЗКП у вези Тарифног броја 3. став 1. и 2, Тарифног броја 4. став 1. тачка 11) и став 2. и Тарифног броја 79. став 1. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/2012 од 24.12.2012. године) (у даљем тексту: Адвокатска тарифа, АТ).

Наиме, из списка предмета произилази да је пресудом Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 29.02.2016. године, која је потврђена пресудом Вишег суда у Зрењанину 3Кж1. 116/16 од 01.06.2016. године, окривљени АА на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело

злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ и одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда. Након тога, окривљени је преко браниоца дана 08.07.2016. године поднео захтев за накнаду трошкова кривичног поступка у укупном износу од 444.750,00 динара, у којем је определио трошкове који се односе на награду и нужне издатке браниоца, а, између осталог, определио је и трошкове на име награде за одбрану окривљеног са приступом на рочиштима на којима је објављена пресуда дана 30.03.2015. године и дана 29.02.2016. године, на име награде за састав поднеска од 10.06.2014. године, на име награде за састав пет поднесака од 23.07.2014. године, 29.07.2014. године, 11.02.2015. године, 08.09.2015. године и 04.02.2016. године, као и на име награде за један преглед и разматрање списка предмета у поновљеном првостепеном поступку, а све у складу са важећом АТ.

Одлучујући о захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка Основни суд у Зрењанину је побијаним првостепеним решењем делимично усвојио поднети захтев и досудио трошкове кривичног поступка у износу од 286.500,00 динара на име одбране окривљеног од стране стручног лица - адвоката, при чему је у образложењу првостепеног решења детаљно наведено за које процесне радње браниоцу окривљеног припада награда и у којим износима у складу са важећом Адвокатском тарифом према висини запређене казне за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ за које је окривљени био оптужен (основица за обрачун награде је 750 поена, а вредност једног поена износи 30,00 динара), а наведено је и које трошкове суд није признао окривљеном и из којих разлога. Другостепено веће Основног суда у Зрењанину је одлучујући о жалби браниоца окривљеног АА изјављеној против првостепеног решења, а у којој су поред осталих непризнатих трошкова кривичног поступка захтевани и трошкови на име награде браниоцу за састав жалбе, одбило жалбу као неосновану, налазећи да је првостепено решење у потпуности правилно и на закону засновано и образлажући које трошкове суд није признао окривљеном и из којих разлога.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је одредбом става 2. тачка 7) истог члана, између осталог, прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду и нужне издатке браниоца.

Одредбом члана 265. став 1. ЗКП је прописано да кад се обустави кривични поступак или се оптужба одбије или се окривљени ослободи од оптужбе, изрећи ће се у решењу, односно пресуди да трошкови кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) до 6) овог законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, падају на терет буџетских средстава суда.

Пре свега, првостепеним решењем је на име награде браниоцу за приступ на два посебно одржана рочишта на којима је након закључења главног претреса објављена пресуда и то дана 30.03.2015. године и дана 29.02.2016. године досуђен износ од по 1.500,00 динара за сваки приступ, уз образложење суда да се не ради о процесним радњама у циљу одбране окривљеног, те да браниоцу окривљеног награда за одбрану окривљеног у пуном износу припада само за присуство на главном претресу или седници већа.

Поступајући на овај начин нижестепени судови су, доносећи побједана решења, учинили повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 265. став 1. ЗКП у вези Тарифног броја 3. став 1. и 2. АТ, а како се то основано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Наиме, Тарифним бројем 3. АТ у ставу 1. је прописано да за сваки одржани главни претрес или седницу већа којима је присуствовао адвокату припада награда из Тарифног броја 1, а за сваки неодржан главни претрес или седницу већа на које је приступио адвокату припада 50% награде из Тарифног броја 1. У ставу 2. истог тарифног броја је прописано да за присуствовање главним претресима или седницама већа, поред награде за одбрану адвокату припада и награда у износу од 50 поена за сваки започети сат, рачунајући од времена када је почетак главног претреса или седнице већа био заказан.

Имајући у виду цитиране одредбе ЗКП, као и одредбе Адвокатске тарифе, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови приликом обрачунавања износа награде за одбрану окривљеног на посебно одржаним рочиштима на којима је објављена пресуда и то дана 30.03.2015. године и дана 29.02.2016. године погрешно применили Адвокатску тарифу и то Тарифни број 3. став 2. АТ, јер су признали награду браниоцу само за приступ објављивању пресуде, а не истовремено и награду за одбрану окривљеног, чиме су поступили супротно Тарифном броју 3. став 1. и 2. АТ. Ово са разлога јер се приликом објављивања пресуде не ради само о пуком присуству браниоца окривљеног тој процесној радњи суда, већ се ради о заступању одбране са свим припадајућим законским овлашћењима, обзиром да странке могу одмах по објављивању пресуде да се одрекну права на жалбу, те да захтевају продужење рока за изјављивање жалбе, па стога у конкретном случају окривљеном припадају и трошкови на име награде браниоцу за одбрану у пуном износу, а не само награда за приступ браниоца, а то што бранилац окривљеног том приликом није предузео неку од конкретних радњи на чије је предузимање овлашћен, то је само питање његовог избора и процене у зависности од понашања противне странке - јавног тужиоца у поступку. Имајући у виду наведено, то је суд окривљеном на име награде браниоцу за одбрану дана 30.03.2015. године и дана 29.02.2016. године, сходно важећој АТ, морао досудити износ од укупно 48.000,00 динара, односно за сваки дан износ од по 24.000,00

динара. По овом основу окривљеном је побијаним решењем на име трошкова кривичног поступка досуђено мање укупно 45.000,00 динара.

Поред тога, основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује да су нижестепени судови, и поред правилног утврђења да поднесци од 23.07.2014. године, 29.07.2014. године, 11.02.2015. године, 08.09.2015. године и 04.02.2016. године представљају образложене поднеске, приликом обрачунавања износа награде за састав ових пет поднесака, погрешно применили Адвокатску тарифу и то Тарифни број 4. став 2. АТ, уместо Тарифног броја 4. став 1. тачка 11) АТ.

Наиме, првостепеним решењем признати су трошкови на име награде браниоцу за састав напред наведених пет поднесака у износу од по 11.250,00 динара за сваки поднесак, уз образложење да се ради о осталим поднесцима у кривичном поступку и да се ови поднесци не могу подвести ни под једну врсту поднесака који су наведени у ставу 1. Тарифног броја 4. АТ, већ само под став 2. Тарифног броја 4. АТ. Међутим, како су у конкретном случају у питању образложени поднесци којима се указује на нове чињенице и којима се достављају нови докази и предлаже њихово извођење, те се тражи да се из списка предмета издвоје поједини докази, дакле како се, по налажењу овога суда, ради о образложеним поднесцима којима се указује на чињенице које говоре у прилог одбрани, те како је Тарифним бројем 4. став 1. тачка 11) АТ прописано да адвокату припада награда из Тарифног броја 1. за састављање образложених поднесака којима се указује на чињенице које говоре у прилог одбрани, то је суд окривљеном на име награде браниоцу за састав сваког појединачног поднеска, сходно важећој АТ, морао досудити износ од по 22.500,00 динара, а што за пет поднесака износи укупно 112.500,00 динара. По овом основу је побијаним решењем окривљеном досуђен мањи износ и то за сваки од наведених поднесака је досуђено мање по 11.250,00 динара, а што укупно износи мање 56.250,00 динара.

Такође се, по налажењу Врховног касационог суда, не могу прихватити закључци нижестепених судова дати у образложењу побијаних решења да окривљеном не припадају трошкови на име награде браниоцу за састав поднеска од 10.06.2014. године, јер по ставу суда бранилац у наведеном поднеску није изнео ни једну чињеницу, нити предложио доказ или предузео другу процесну радњу у циљу одбране окривљеног, већ је у истом само захтевао од суда да му омогући да изврши увид у списе предмета, а за коју радњу разматрања списка предмета је браниоцу у складу са важећом Адвокатском тарифом већ обрачуната и досуђена награда.

Наиме, Тарифним бројем 4. АТ у ставу 1. је прописано и таксативно означено за састављање којих поднесака адвокату припада награда из Тарифног броја 1, између осталог тачком 11) става 1. је прописано да адвокату припада

награда из Тарифног броја 1. за састављање образложених поднесака којима се указује на чињенице које говоре у прилог одбрани, док је ставом 2. истог тарифног броја прописано да адвокату припада 50% награде из Тарифног броја 1. за састављање свих осталих поднесака у кривичном поступку.

Дакле, имајући у виду да из цитираних одредаба Адвокатске тарифе произилази да браниоцу припада награда не само за састављање оних поднесака којима се предлажу докази и износе чињенице које говоре у прилог одбрани, већ и за састављање свих осталих поднесака у кривичном поступку, те имајући у виду да наведени поднесак од 10.06.2014. године - захтев за разматрање списка предмета са кратким образложењем, у конкретном случају, спада у остале поднеске у кривичном поступку за чије састављање према Тарифном броју 4. став 2. АТ адвокату припада 50% награде из Тарифног броја 1, то је стога неправилан закључак нижестепених судова дат у побијаним решењима да окривљени нема право на накнаду трошкова на име награде браниоцу за састав поднеска од 10.06.2014. године. По овом основу је окривљеном на име трошкова кривичног поступка требало досудити износ од 11.250,00 динара.

Осим тога, Врховни касациони суд налази да је неоснован и став нижестепених судова да окривљеном не припадају трошкови поступка на име награде браниоцу за један преглед и разматрање списка предмета у поновљеном првостепеном поступку, са образложењем да је бранилац од самог почетка кривичног поступка који је вођен против окривљеног био упознат са свим прилозима и записницима који се налазе у списима предмета и да му је већ досуђена награда за једно разматрање списка предмета, те да право на награду за разматрање списка предмета после укидања првостепене пресуде има само у случају ако су након укидања достављени нови докази и документација, који раније нису постојали у списима предмета, а који нису достављени странкама у поступку.

Овај став нижестепених судова је неоснован из разлога јер је исти у супротности са одредбом става 1. Тарифног броја 79. АТ којом је прописано да за прегледање или разматрање списка предмета адвокату припада 50% награде прописане за поднеске којима се покреће поступак чији списи се разматрају. Дакле, како бранилац окривљеног има право да ради припремања одбране изврши увид у списе предмета и да исте прегледа и разматра након што је ранија првостепена пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење и како му за то сходно Тарифном броју 79. став 1. АТ припада награда, то је по овом основу окривљеном на име трошкова поступка требало досудити износ од 11.250,00 динара.

Такође, побијаним другостепеним решењем окривљеном нису признати трошкови поступка на име награде браниоцу за састав жалбе на решење о

трошковима кривичног поступка, са образложењем суда да другостепеним решењем веће одлучује о жалби против већ донетог решења о трошковима кривичног поступка и да уколико би одлучило и о трошковима жалбеног поступка тиме би се ускратило право странкама да изјаве жалбу против таквог решења, те да стога бранилац може да поднесе посебан захтев за исплату трошкова жалбеног поступка, о ком захтеву ће посебним решењем одлучити поступајући судија и против ког решења ће странке у поступку имати право жалбе.

Поступајући на овај начин другостепени суд је, доносећи побијано решење, учинио повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 265. став 1. ЗКП у вези Тарифног броја 4. став 2. АТ. Ово са разлога јер по налажењу Врховног касационог суда жалба браниоца окривљеног на решење о трошковима кривичног поступка у конкретном случају представља поднесак у ширем смислу, тако да окривљени сходно тарифном броју 4. став 2. АТ (који је напред цитиран) има право на накнаду трошкова на име награде браниоцу за састав жалбе на решење о трошковима кривичног поступка. По овом основу окривљеном је требало досудити износ од 11.250,00 динара.

Имајући у виду напред наведено, то се, по оцени Врховног касационог суда, основано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Ђорђевића указује да је побијаним правноснажним решењима Основног суда у Зрењанину 3 К.535/15 од 06.09.2016. године и 2 КВ.751/16 од 04.11.2016. године на штету окривљеног учињена повреда закона из члана 441. став 4. ЗКП у вези члана 265. став 1. ЗКП у вези Тарифног броја 3. став 1. и 2, Тарифног броја 4. став 1. тачка 11) и став 2. и Тарифног броја 79. став 1. Адвокатске тарифе. Ово са разлога јер окривљени, супротно ставу нижестепених судова, има право на накнаду трошкова кривичног поступка на име награде браниоцу за састав поднеска од 10.06.2014.године и жалбе од 12.09.2016. године, те на име награде браниоцу за један преглед и разматрање списка предмета у поновљеном првостепеном поступку, као и право на накнаду захтеваних новчаних износа на име награде за одбрану окривљеног на рочиштима на којима је објављена пресуда дана 30.03.2015.године и дана 29.02.2016. године и на име награде за састав пет поднесака од 23.07.2014. године, 29.07.2014. године, 11.02.2015. године, 08.09.2015. године и 04.02.2016. године. Због наведене повреде закона окривљеном је на име трошкова кривичног поступка обрачуната и досуђена мања накнада у укупном износу од 135.000,00 динара, а ови трошкови, с обзиром да је окривљени ослобођен од оптужбе, треба да падну на терет буџетских средстава суда, а не да исте сноси сам окривљени.

Стога је Врховни касациони суд наведену повреду закона отклонио, тако што је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП преиначио побијана правноснажна решења и то тако што је поред досуђеног износа у наведеном првостепеном решењу, окривљеном АА на име трошкова кривичног поступка досудио још износ

од 135.000,00 динара. Овај износ је обрачунат у складу са важећом Адвокатском тарифом према висини запрећене казне за кривично дело за које је вођен кривични поступак - кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1. КЗ за које је предвиђена казна затвора од шест месеци до пет година (основица за обрачун награде је 750 поена, а вредност једног поена износи 30,00 динара).

**Записничар-саветник,
Снежана Лазин, с.р.**

**За председника већа-судија,
Веско Крстајић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић